

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **141337** (13) **U**
(51) МПК (2020.01)
A61D 19/00

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ ТА
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

<p>(21) Номер заявки: u 2019 07349</p> <p>(22) Дата подання заявки: 02.07.2019</p> <p>(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 10.04.2020</p> <p>(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 10.04.2020, Бюл.№ 7</p>	<p>(72) Винахідник(и): Антоненко Петро Павлович (UA), Кременчук Лілія Володимирівна (UA), Похил Володимир Іванович (UA), Санжара Роман Андрійович (UA), Миколайчук Людмила Петрівна (UA)</p> <p>(73) Власник(и): ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО- ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, вул. Сергія Єфремова, 25, м. Дніпро, 49600 (UA)</p>
---	---

(54) СПОСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ ВІКУ ОСІМЕНІННЯ ЯРОК АСКАНІЙСЬКОЇ КАРАКУЛЬСЬКОЇ ПОРОДИ

(57) Реферат:

Заявлений спосіб оптимізації віку осіменіння ярок асканійської каракульської породи. З метою інтенсифікації відтворення, порівняно з традиційним використанням у вісімнадцятимісячному віці, ярок каракульської породи запліднюють у віці дев'яти місяців, що дозволяє знизити собівартість вирощування ремонтного молодняка на п'ятдесят відсотків та підвищити рівень відтворення.

UA 141337 U

UA 141337 U

Об'єкт корисної моделі: Спосіб збільшення тривалості продуктивного використання репродуктивного поголів'я.

Корисна модель належить до сільського господарства та тваринництва.

5 В основу корисної моделі поставлено задачу дослідження можливості розробки і впровадження технологічного прийому збільшення кількості та якості продукції, шляхом раннього використання ярок у відтворювальному процесі, що дасть змогу покращити ефективність галузі вівчарства та каракулівництва відповідно.

10 Поставлена задача вирішується тим, що в способі оптимізації віку осіменіння ярок асканійської каракульської породи, згідно з корисною моделлю, з метою інтенсифікації відтворення, порівняно з традиційним використанням у вісімнадцятимісячному віці, ярок каракульської породи запліднюють у віці дев'яти місяців, що дозволяє знизити собівартість вирощування ремонтного молодняка на п'ятдесят відсотків та підвищити рівень відтворення.

Каракульська порода овець є стародавньою, на виведення якої витрачені тисячоліття заводської роботи.

15 До переваг породи слід віднести: не однотипність, пристосованість до розведення в екстремальних природно-кліматичних і кормових умовах великоплідність, витривалість.

На теперішній час в Україні ще не набув широкого застосування доцільний термін осіменіння ярок асканійської каракульської породи з 9-місячного віку, як підхід до інтенсифікації відтворення та використання виробничих ресурсів каракулівництва.

20 Нами був здійснений патентний пошук аналогів проведених досліджень та повністю відповідних не виявлено, оскільки в доступних для нас наукових матеріалах питання інтенсифікації відтворення вивчали на прикладі інших методик та продуктивних напрямків вівчарства.

25 Питання раннього використання молодняка є дискусійним. Одні автори вважають недопустимим проводити раннє парування, бо воно призводить до появи дрібних тварин і негативно позначається на розвитку самої вівці. Інші автори, навпаки, наводять позитивні результати раннього парування ярок з 7-10-місячного віку [1-5]. Безумовно, питання раннього парування ярок має важливу наукову і практичну зацікавленість, а в умовах інтенсивного ведення галузі вівчарства є доцільним та економічно вигідним прийомом підвищення виробництва продукції.

30 Нами також вивчено близькі патенти України, щодо способів організації відтворення у вівчарстві, дослідник Корбич Н. М. та ін. UA 25736U, які дозволяють підвищити ефективність селекційно-плеєнної роботи з вівцями асканійської породи і збільшити вихід ягнят промислового типу на 3,64-20,5 %, а також забезпечити підвищення в потомстві живої маси і настригу вовни при використанні баранів M₀ і M₊;

35 спосіб стимуляції багатоплідності та великоплідності вівцематок UA 68687U, що базується на стимуляції багатоплідності при введенні тваринам під шкіру за 2-4 дні до статевої охоти нейротропно метаболічних препаратів в дозі 2,7-3,0 мг діючої речовини на 1 кг живої маси, що дає можливість збільшити на 10-20 % багатоплідність та великоплідність у вівцематок;

40 спосіб визначення індукованої статевої охоти у овець в анестральний період UA 68687U включає гормональну обробку за однією із існуючих схем індукції статевої охоти з урахуванням годинних інтервалів між введенням препаратів, виготовлення та мікроскопію мазків із цервікального слизу вівцематок через 24 години після введення препарату простагландину F_{2α} "Естрофан"; спосіб утримання вівцематок в період парування, що базується на зміні режиму утримання вівцематок, який підвищує запліднюваність і вихід ягнят при гаремному паруванні.

45 Однак ці патенти базуються на інших методиках та породах, при цьому не застосовували парування ярок дев'ятимісячного віку.

Результати проведених досліджень свідчать, що доцільно проводити раннє осіменіння, завдяки інтенсивному вирощуванню ярок до дев'ятимісячного віку.

50 Одним із узагальнюючих показників росту тварин є жива маса, вікова динаміка якої свідчить про відповідність умов їх вирощування біологічним вимогам породи (табл. 1-4).

Таблиця 1

Динаміка вікової зміни живої маси ярок, кг ($\bar{X} \pm S\bar{x}$)

Дослідні групи	Репродуктивний вік вівцематок	n	Вік ярок, міс.				
			При народженні	4	8	12	18
Одинці							
Дослідна	ранній	10	4,36 ±,12	27,17 ±0,41	34,02 ±0,40	36,58 ±0,52	44,73 ±0,63
Контрольна	загальноприйнятий	10	4,81 ±0,20	26,58 ±0,42	33,94 ±0,45	37,10 ±0,40	47,10 ±0,67
Двійні							
Дослідна	ранній	10	4,08 0,17	26,07 ±0,52	33,05 ±0,34	35,64 ±0,47	45,21 ±0,45
Контрольна	загальноприйнятий	10	4,24 ±0,14	25,92 ±0,44	33,53 ±0,61	36,68 ±0,51	45,14 ±0,66

5 Встановлено, що жива маса новонародженого молодняку овець мала деякі відмінності, зумовлені як статевим диморфізмом, так і віком матерів. Так, баранці мали більшу живу масу, ніж ярки на 6,9 % ($P < 0,95$). Перевага у баранців збереглася й у подальші вікові періоди і склала у чотиримісячному віці 7,8 % ($P > 0,999$).

10 Якщо у новонароджених ярок суттєвої різниці за живою масою не відмічалось, то у баранців від вівцематок раннього і старшого віку вона була менша на 7,4 і 10,3 %, ніж у ровесників від вівцематок середнього і загальноприйнятого віку.

Таблиця 2

Середньодобовий приріст живої маси ярок, залежно від репродуктивного віку їх матерів, г ($\bar{X} \pm S\bar{x}$)

Група	Репродуктивний вік вівцематок	n	Періоди росту, міс.				
			0-4	4-8	8-12	12-18	0-18
Одинці							
Дослідна	ранній	10	190,00 ±3,15	57,08 ±3,89	21,33 ±2,22	45,27 ±5,09	74,75 ±1,65
Контрольна	загальноприйнятий	10	181,40 ±2,95	61,33 ±4,13	26,33 ±1,91	55,55 ±2,26	78,31 ±1,80
Двійні							
Дослідна	ранній	10	183,25 ±5,31	58,16 ±4,79	21,58 ±1,59	53,16 ±2,94	76,16 ±3,60
Контрольна	загальноприйнятий	10	180,66 ±4,90	63,41 ±3,63	26,25±2,67	47,00 ±4,13	75,74 ±3,8

Таблиця 3

Динаміка вікової зміни живої маси баранців, кг ($\bar{X} \pm S\bar{x}$)

Група	Репродуктивний вік вівцематок	n	Вік ярок, міс.		
			При народженні	4	8
Одинці					
Дослідна	ранній	10	4,44 ±0,13	27,63 ±0,20	36,61 ±0,62
Контрольна	загальноприйнятий	10	5,11 ±0,25	28,27 ±0,27	36,28 ±0,45
Двійні					
Дослідна	ранній	10	4,23 ±0,20	26,67 ±0,34	35,83 ±0,78
Контрольна	загальноприйнятий	10	4,54 ±0,19,	27,22 ±0,66	35,31 ±0,47

5 До 4-місячного віку ярки не мали суттєвих відмінностей за живою масою. А у баранців вона більша у потомстві вівцематок середнього віку на 2,8-4,0 % ($P > 0,999$). У подальші вікові періоди росту молодняку перевага збереглася за потомством вівцематок середнього віку і становила у баранців 8-місячного віку від 0,3 до 1,3 % ($P < 0,95$), у ярок 9-міс. віку від 3,3 до 7,3 % ($P > 0,999$), 12-міс. - від 3,6 до 4,8 % ($P > 0,99$), 18-міс. - від 4,6 до 7,1 % ($P > 0,95$).

Таблиця 4

Середньодобовий приріст живої маси баранців, г ($\bar{X} \pm S\bar{x}$) залежно від репродуктивного віку їх матерів,

Група	Репродуктивний вік вівцематок	n	Періоди росту, міс.		
			0-4	4-8	0-8
Одинці					
Дослідна	ранній	10	193,58 ±2,53	74,16 ±4,54	134,20 ±5,30
Контрольна	загально-прийнятий	10	193,00 ±2,52	66,75 ±6,28	129,87 ±2,62
Двійні					
Дослідна	ранній	10	187,00 ±3,06	76,33 ±6,33	131,66 ±4,91
Контрольна	загально-прийнятий	10	189,00 ±2,99	67,41 ±4,77	128,20 ±1,76

10 Аналіз динаміки живої маси молодняку за період вирощування від народження до використання показав, що ягнята, одержані від матерів раннього віку (1,2 роки), добре росли, були життєздатними і майже не відрізнялися від ровесників, одержаних від матері іншого віку.

15 За період вирощування від народження до чотиримісячного віку середньодобовий приріст живої маси ярок, одержаних від вівцематок раннього віку, становив $183,0 \pm 4,92$ г, що більше, ніж від матерів іншого віку, на 1,6-2,7 % ($P < 0,95$), а баранців середнього віку - $198,8 \pm 1,66$ г, що свідчить про добру молочність їх матерів.

20 Визначення економічної ефективності раннього використання ярок та оптимального їх репродуктивного віку як технологічного прийому інтенсифікації відтворення стада овець з урахуванням ринкових цін на продукцію свідчить про ефективність цього прийому (табл. 5, 6).

25 При оцінці відтворної здатності були одержані результати, які свідчать про те, що вівцематки контрольної групи мали несуттєву тенденцію до переваги над вівцематками раннього використання (дев'ятимісячного віку) за багатоплідністю на 5,55 %, а при відлученні, за збереженістю ягнят - на 1,07 %, живою масою при народженні - на 0,4 кг. Та ця різниця була недостовірною, що цілком відповідало технологічним нормативам.

Оцінка відтворювальної здатності піддослідних вівцематок

Показники	Дослідна	Контрольна
Вік, міс.	9	18
Жива маса, кг	36	46
Осіменено, гол.	96	125
Об'ягнулося, гол.	81	110
Запліднено, гол.	84,40	88,0
Одержано ягнят на 100, голів	126	133
Одержано ягнят, гол.	106	146
Великоплідність ($\bar{X} \pm S\bar{x}$), кг	4,27±0,08	4,67±0,21
Баранці, всього голів:	66	73
у т. ч. одинаки	46	23
двійні	20	50
Ярки, всього голів:	40	73
у т. ч. одинці	20	23
двійні	20	50
Одержано ягнят на 100 маток, що осіменили	106,2	116,8
Співвідношення ярки:баранці	1:0,64	1:1
Збереженість ягнят, 0-4 міс., %	92,0	93,07

Таблиця 6

Економічна ефективність раннього використанню ярок для відтворення

Показники	Період вирощування, міс.	
	9	18
Середньомісячна собівартість вирощування 1 гол. ярок, грн.	184	184
Жива маса 1 гол., кг	36	46
Реалізаційна ціна 1 кг живої маси, грн.	80	80
Виручено від реалізації, грн.	2880	3680
Собівартість 1 гол. за весь період вирощування грн.	1656	3312
Прибуток, грн	1224	368
Рентабельність, %	42,5	10,0

При ранньому паруванні ярок собівартість вирощування 1 гол. знижується на 50 %.

Корисна модель може бути використана у смушковому вівчарстві для інтенсифікації відтворення стада, збільшення кількості смушкової й м'ясної продуктивності у товарних і племінних господарствах, зменшення собівартості вирощування овець каракульської породи та скорочення строків першого плідного осіменіння.

Джерела інформації:

1. Гаврилов П.И. Воспроизводительная способность овец латвийской темноголовой породы / П.И. Гаврилов // Животноводство. - 1982. - № 5. - С. 57.
2. Глаголев А.И. Эффективность ранней случки ярков / А.И. Глаголев // Овцеводство. - 1990. - № 4. - С. 37-39.
3. Глаголев А.И. Воспроизводительные качества рано слученных ярков / А.И. Глаголев // Овцеводство. - 1990. - № 5. - С. 29-30.
4. Дронник Г.В. Характеристика овец буковинського типу асканійської породи / Г.В. Дронник // Вівчарство: міжвід. темат. зб. - Херсон, 2009. - Вип. 35.-С. 30-37.
5. Закусилов М.П. Интенсивное выращивание ремонтных ярков / М.П. Закусилов // Овцеводство. - 1990. - № 3. - С. 42-43.

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

- 5 Спосіб оптимізації віку осіменіння ярки асканійської каракульської породи, який **відрізняється** тим, що з метою інтенсифікації відтворення, порівняно з традиційним використанням у вісімнадцятимісячному віці, ярки каракульської породи запліднюють у віці дев'яти місяців, що дозволяє знизити собівартість вирощування ремонтного молодняка на п'ятдесят відсотків та підвищити рівень відтворення.
- 10

Комп'ютерна верстка О. Гергіль

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України,
вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, Україна

ДП "Український інститут інтелектуальної власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601